

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Катедра української мови
імені професора Івана Ковалика**

**ВИРОБНИЧА (ПЕРЕДДИПЛОМНА)
ПРАКТИКА: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань **03 Гуманітарні науки**
за спеціальністю **035 Філологія,**
спеціалізацією **035.01 – Українська мова та література**

ЛЬВІВ – 2022

УДК 378.147

Виробнича (переддипломна) практика: методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.01 – Українська мова та література. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 16 с.

Укладач:

Купчинська З.О. – доктор філологічних наук, доцент катедри української мови імені професора Івана Ковалика

Асїїв Л.В. – кандидат філологічних наук, доцент катедри української мови імені професора Івана Ковалика.

Рецензент:

Кочан І.М. – доктор філологічних наук, професор катедри українського прикладного мовознавства;

Розглянуто та схвалено до друку на засіданні катедри української мови імені професора Івана Ковалика (протокол № 3 від 10.11.2022 року)

Розглянуто та схвалено до друку на засіданні вченої ради філологічного факультету (протокол № 4 від 28.11.2022 року)

У методичних рекомендаціях щодо проходження виробничої (переддипломної) практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.01 – Українська мова та література. висвітлюються організаційно-методичні засади практичної професійної підготовки майбутніх філологів-магістрів. Описано організацію і керівництво практикою, загальні вимоги до оформлення звіту, критерії оцінювання, рекомендовані джерела інформації тощо.

ВСТУП

Виробнича (переддипломна) практика є невід'ємною частиною процесу підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, вона є завершальним етапом формування фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти. Ця практика спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних і практичних знань, отриманих здобувачами у процесі навчання, набуття і вдосконалення практичних навичок за обраною магістерською програмою. Переддипломна практика для студентів є однією із форм професійного навчання у вищій школі і становленні їх як професіоналів-дослідників. Повинні бути створені умови, що забезпечують не лише закріплення теоретичних знань зі спеціальних предметів, але й набуття практичних навиків роботи за спеціальністю на основі глибокого вивчення досвіду. **Предметом** цієї практики є науково-дослідна робота як специфічний вид науково-практичної діяльності в галузі науки й освіти.

Виробнича (переддипломна) практика підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти проводиться відповідно до навчального плану в 3 семестрі тривалістю два тижні. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання як зі спеціальних, так і загальних дисциплін, проводиться дослідження за темою магістерської роботи.

Програма складена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 року № 93, Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка для закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навиків роботи за фахом.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета виробничої (переддипломної) практики полягає в тому, щоб забезпечити зв'язок між навчальною і науково-дослідною роботою у вищому навчальному закладі, навчити студентів застосовувати на практиці одержані теоретичні знання сучасних напрямів та методів наукових досліджень у галузі філології для здійснення наукового пошуку методів і способів адекватного застосування одержаних теоретичних знань, розвитку вмінь

роботи зі спеціальною науковою літературою, використання сучасних методів проведення наукових досліджень із філології.

Завданням виробничої (переддипломної) практики магістрантів є поглиблення філологічної підготовки студентів та закріплення навичок науково-дослідницької роботи, а саме: самостійного пошуку необхідної наукової та спеціальної літератури; опрацювання та критичного аналізу першоджерел; вибору та застосування відповідних методів лінгвістичного аналізу фактичного матеріалу, що досліджується; активного володіння всіма теоретичними фаховими знаннями; наукового викладу результатів проведеного дослідження; написання тез наукової статті та підготовки доповіді для виступу на захисті магістерської роботи; оволодіння сучасною методологією наукового дослідження; закріплення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін за магістерською програмою; закріплення і поглиблення знань, які здобувачі освіти отримали під час вивчення фахових дисциплін; залучення студентів до науково-дослідної діяльності випускової катедри шляхом самостійного добору відповідного матеріалу; формування професійних умінь і навичок для виконання завдань інноваційного характеру; систематичного поповнення своїх знань та їх застосування в практичній діяльності; підготовка презентації на захист кваліфікаційної роботи; підготовка наукової публікації з теми дослідження в студентському науковому збірнику; завершення магістерської роботи; належне оформлення кваліфікаційної роботи відповідно до вимог.

2. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Виробнича (переддипломна) практика спрямована на формування таких компетентностей та досягнення таких програмних результатів навчання:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп

різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 10. Здатність застосовувати спеціальні знання у галузі лінгвістики для проведення експертних досліджень записів у документах, фахового аналізу усних та писемних текстів різних стилів стосовно дотримання норм української літературної мови та культури мовлення.

ФК 11. Здатність до створення, редагування, реферування і систематизації текстів усіх типів.

ФК 12. Здатність застосовувати спеціальні філологічні знання для аналізу законодавчих та нормативно-стильових основ публічного спілкування державною мовою, зокрема в професійній сфері.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН 20. Оцінювати та аналізувати лінгвістичну (мовну, мовленнєву, комунікативну) компетентність мовця та її взаємну залежність від соціального контексту.

3. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

1. **Підготовчий етап:** інструктаж практики; ознайомлення з програмою переддипломної практики, її змістом та завданнями; розподіл здобувачів до керівників практики.

2. **Настановчий етап:** вироблення стратегії взаємодії між керівником та магістрантом; вивчення документації катедри: плану науково-дослідної роботи катедри; ознайомлення із планом заходів у поточному семестрі: конференцій, семінарів, круглих столів тощо; складання індивідуального плану на період проходження переддипломної практики; спостереження за науковою роботою здобувачів освіти під керівництвом викладачів.

3. **Основний етап:** аналіз і систематизація фактичного матеріалу, застосування методів наукового дослідження; узагальнення результатів випускної кваліфікаційної роботи, яку здобувачі освіти розпочали писати на першому курсі; формулювання у вступі актуальності, новизни, мети, основних завдань та практичного значення магістерської роботи; завершення розділів кваліфікаційної роботи; формулювання висновків; укладання бібліографії та списку джерел; укладання додатків; участь у наукових, науково-методичних, науково-практичних семінарах, конференціях, круглих столах, що проходять у період практики на факультеті; підготовка виступу попереднього захисту кваліфікаційної роботи; створення презентації магістерської роботи.

4. **Підсумковий етап:** Узагальнення й самоаналіз результатів переддипломної практики; підготовка документації; попередній захист магістерської роботи; презентація і захист результатів практики; оцінка практики.

4. ОБОВ'ЯЗКИ МАГІСТРАНТІВ І КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

Магістранти зобов'язані:

- дотримуватися режиму навчального закладу та його вимог;
- брати активну участь у настановчих і підсумкових конференціях;
- ознайомитися з документації катедри стосовно наукової роботи, зокрема з планом науково-дослідної роботи катедри, з планом проведення заходів у поточному семестрі:

(конференцій, семінарів, круглих столів тощо);

- планувати свою діяльність та відобразити її в індивідуальному плані;
- брати активну участь у наукових, науково-методичних, просвітницьких, які проводить викладацький склад кафедри; долучатися до їх організаційної роботи.

Обов'язки керівника практики:

- ознайомити здобувачів із графіком і режимом роботи закладу вищої освіти;
- надати первинну допомогу під час складання індивідуального плану практики магістранта;
- систематично проводити консультативні зустрічі з магістрантами;
- забезпечити магістрантів необхідними документами, навчально-методичною для успішного виконання програми і завдань практики

5. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА – є різновидом самостійної роботи магістранта.

Метою індивідуального завдання є самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Змістове наповнення індивідуального завдання: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яку виконують на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять.

Індивідуальне завдання виробничої (переддипломної) практики – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає відповідний рівень його навчальної компетентності.

Орієнтовна структура індивідуального завдання: вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел.

Тематика індивідуального завдання:

- Організація науково-дослідної роботи студентів
- Кваліфікаційні науково-дослідні роботи студентів
- Зміст кваліфікаційної роботи
- Актуальність дослідження
- Об'єкт і предмет дослідження
- Мета та завдання дослідження
- Гіпотеза дослідження
- Наукова новизна
- Практична значущість дослідження
- Методика дослідження
- Основна частина наукового дослідження
- Система науково-технічної інформації України
- Пошук та накопичення наукової інформації
- Бібліографічний пошук у бібліотеках
- Наукова обробка інформації
- Експеримент у науковій роботі
- Етапи наукового експерименту
- Розробка критеріїв, показників та рівнів
- Аналіз отриманих результатів
- Статистичні методи обробки даних у науковому експерименті
- захист кваліфікаційної роботи
- Аргументації в науковому дослідженні
- Методологія наукового дослідження
- Фундаментальна методологія
- Загальнонаукова методологія дослідження
- Конкретно-наукова методологія
- Методологічні принципи та підходи
- Методи емпіричного та теоретичного дослідження
- Теоретичне та емпіричне дослідження

6. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

➤ Звіт про практику.

Звіт є концентрованим відображенням виконаної роботи переддипломної практики. Звіт повинен містити таку інформацію:

- Опис цілей та завдань практики;

- Опис засобів, методик, що використовували магістранти;
- Опис виконаної роботи;
- Опис отриманих результатів;

Висновки, оцінку своєї діяльності, набутого практичного досвіду, пропозиції щодо удосконалення змісту і організації практики.

До звіту потрібно додати також матеріали, підготовлені студентом, та презентацію результатів проходження практики на звітній конференції.

Оформлення звіту про практику: Друк – комп'ютерний, на 1 стороні листа формату А4, шрифт – типу Times New Roman Cyr, розмір 14, в 1.5 інтервали; поля сторінки: зліва – 3 см, зверху, знизу, справа – по 2 см; нумерація сторінок – справа знизу.

➤ **2. Виконане індивідуальне завдання.**

➤ **3. Презентація результатів проходження практики на звітній конференції.**

7. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ЕС TS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
26-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Оцінка **відмінно** (A) виставляється здобувачу вищої освіти, який під час захисту повністю розкриває зміст звіту, представляє матеріали практики з обґрунтованими висновками. Подає вчасно звітну документацію.

Оцінка **добре** (B) виставляється здобувачу вищої освіти, який повністю розкриває зміст звіту. Подає вчасно звітну документацію. Не допускає неточностей у відповідях на додаткові запитання, проте у звіті є незначні помилки

Оцінка **добре** (C) виставляється здобувачу вищої освіти, який повністю розкриває зміст звіту. Подає вчасно звітну документацію. Допускає неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є незначні помилки

Оцінка **задовільно** (D) виставляється здобувачу вищої освіти, який частково розкриває зміст звіту. Подає звітну документацію не у встановлений термін. Допускає суттєві неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є помилки.

Оцінка **задовільно** (E) виставляється здобувачу вищої освіти, який частково розкриває зміст звіту. Подає звітну документацію у встановлений термін. Допускає суттєві неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є граматичні та фактичні помилки.

Оцінка **незадовільно** (FX) виставляється здобувачу вищої освіти, який не розкриває зміст звіту. Подає звітну документацію не у встановлений термін. Допускає суттєві неточності у відповідях на додаткові запитання, у звіті є значні граматичні та фактичні помилки.

Оцінка **незадовільно** (F) виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав програми практики, не представив звітну документацію.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

(ОКРЕМО ДЛЯ КОЖНОГО ВИДУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою:

Бали нараховуються так:

Теоретико-методологічна підготовка (5 балів):

- актуальність теми, теоретична і практична значущість, самостійність дослідницької роботи, новизна підходу до одержаних результатів;
- знання наукової проблематики з теми дослідження, основних праць вчених; наукової методології сучасної лінгвістики та літературознавства;
- володіння теоретичним матеріалом, термінологічним апаратом, методами, методиками та прийомами наукових досліджень під час написання магістерської роботи.

Практична підготовка (5 балів):

- збір;
- узагальнення;
- систематизація;
- аналіз фактичного матеріалу, доречність ілюстрацій теоретичних положень.

Оцінювання процесу проходження практики (20 балів):

- аналіз і систематизація попередньо зібраного фактичного матеріалу із застосуванням відповідних методів наукового дослідження;
- узагальнення результатів випускної кваліфікаційної роботи, яку здобувачі освіти розпочали писати на першому курсі;
- укладання списків використаної наукової літератури та джерел дослідження, оформлення додатків;
- допомога викладачам у проведенні творчих конкурсів, наукових заходів, перевірки дослідницьких, творчих робіт здобувачів освіти;
- участь у наукових, науково-методичних, науково-практичних семінарах, конференціях, круглих столах, що проходять у період практики з підготовкою доповіді, публікацією тез або статті.

Оцінювання основної звітної документації (попереднього варіанта магістерської роботи (40 балів):

- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списків літератури та джерел,
- загального оформлення й відповідності вимогам;
- апробаційних матеріалів (доповіді, тез, статті);
- оригінальності (відсутність академічного плагіату).

Оцінювання допоміжної документації (5 балів):

- картотеки джерельної бази;
- дотримання термінів їх подання;

- оформлення презентації магістерської роботи.

Попередній захист магістерської роботи (15 балів):

- доповідь із презентацією;
- відповіді на питання членів кафедри.

Захист практики (10 балів):

- доповідь;
- відповіді на питання членів комісії.

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Берко А. Ю. та інші. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації: Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ–2000», 2010. 282 с.
- Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
- Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації. / Упоряд. Ю.І. Цеков; Попереднє слово Р.В. Бойка. К. : Ред. “Бюл. ВАК України”, 1999. 64 с.
- Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр навч. літ., 2004. 216 с.
- Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с
- Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К. : Кондор, 2003. 192 с.
- Літнарівич Р.М. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / МЕНУ ім. С.Дем'янчука ; Літнарівич Р.М., Кубай О.В. – Рівне : Вид-во МЕНУ ім. С. Дем'янчука, 2010. 44 с.

- Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний посібник для студентів / Пентиліук М.І., Гайдаєнко І.В., Окуневич Т.Г. та ін. К. : Ленвіт, 2010. 120 с.
- Основні вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : методична розробка / КНУ ім. Т.Шевченка, Ін-т філології ; кер.проекту Г.Ф.Семенюк. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. 82 с.
- Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК. 2008. № 3. С. 9–13.
- Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. 4-те вид., допов. і перероб. К.: Університет «Україна», 2009. 295 с.
- Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.
- Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. 3-є вид., стер. К.: Знання-Прес, 2003. 295 с.
- Юринєць В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/>
- Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>
- Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lnulibrary.lviv.ua/>
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

- Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу [Електронний ресурс]: <https://mon.gov.ua/ua>
- Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.ua/> Реєстр наукових фахових видань України. URL: <http://nfv.ukrintei.ua/>
- Committee on Publication Ethics. URL: <https://publicationethics.org>
- Web of Science. URL: <https://apps.webofknowledge.com>
- Google scholar. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
- Вимоги до виконання курсових та кваліфікаційних робіт 2020. URL: <https://filos.lnu.edu.ua/departament/psycholohiji>
- Створення презентації в PowerPoint. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/office/%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B2-powerpoint-422250f8-5721-4cea-92cc-202fa7b89617>
- Як створити Google-форму. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=gDi2V32vlns>
- ResearchGate. URL: <https://www.researchgate.net/>
- Committee on Publication Ethics. URL: <https://publicationethics.org>
- Open Science in Ukraine (OSU). Комплексна підтримки наукових журналів в мережі Інтернет. URL: <https://openscience.in.ua/doi-suffix.html>
- Salami publication. Case. URL: <https://publicationethics.org/search?t=salami>
 - Scimago Journal & Country Rank. URL: <https://www.scimagojr.com>
 - SCOPUS. URL: <https://www.scopus.com/home.uri>